

“ความเดือดร้อน” ไม่หมดไป ... เหตุใด ? ไม่ทำตามอำนาจหน้าที่ !

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ เป็นเรื่องราวของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการพนันสีเร่เครื่องยนต์ ทั้งน้ำมันหล่อลื่นและของเสียลงท่อระบายน้ำ และมีสิ่งกีดขวางปิดบังทางเท้าและที่สาธารณะซึ่งเกิดจากการประกอบกิจการซ่อมและจำหน่ายรถจักรยานยนต์เก่า จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้นายกเทศมนตรีห้ามกิจการดังกล่าวทำการพนันสี วางจำหน่ายรถบนทางเท้า และตั้งแผงผ้าใบบนที่สาธารณะ

โดยก่อนฟ้องคดีนี้ ได้มีการร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และภายหลังจากที่ได้รับเรื่องร้องเรียนแล้ว นายกเทศมนตรีก็ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบ พร้อมทั้งมีคำแนะนำให้ผู้ประกอบการไปดำเนินการแก้ไข ปัญหาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำสิ่งกั้นบัง ใช้พัดลมเป่าขณะทำการพนันสี ม้วนเก็บแผงผ้าใบเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ และหันท่อไอเสียไปทางอื่น อีกทั้งยังได้ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบอีกหลายครั้ง เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงแล้ว

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้เข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว แต่ความเดือดร้อนก็ยังไม่หมดไป

จึงมีประเด็นที่น่าสนใจว่า การที่นายกเทศมนตรีได้ใช้อำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ ตามข้อร้องเรียน รวมถึงได้เข้าตรวจสอบและให้คำแนะนำอยู่เป็นประจำแล้ว แต่ความเดือดร้อนยังคงมีอยู่ จะถือว่าได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว หรือยังถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย จะระงับความเดือดร้อนได้หรือไม่ ?

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรีในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการสั่งปลดหรือรื้อถอนในกรณีที่มีผู้หนึ่งผู้ใดคิดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับหนังสืออนุญาต และดำเนินคดีหากผู้หนึ่งนั้นละเลย หรือเพิกเฉย (มาตรา 39 วรรคสอง) การสอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนกฎหมาย (มาตรา 44 (2)) การดักเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป (มาตรา 44 (3)) และการจับกุมผู้กระทำความผิดพร้อมด้วยยานพาหนะเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย (มาตรา 44 (4) และมาตรา 50 วรรคหนึ่ง) รวมถึงการสั่งปรับถ้าปรากฏว่ามีผู้หนึ่งผู้ใดตั้ง วาง จำหน่าย บนทางเท้าหรือในสถานสาธารณะ (มาตรา 54)

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่านายกเทศมนตรีจะได้สอดส่องดูแลกวดขันไม่ให้ผู้ประกอบการร้านซ่อมและจำหน่ายรถจักรยานยนต์กระทำการที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบกรณีดังกล่าวเป็นประจำก็ตาม แต่เมื่อตรวจพบว่า ยังมีการละเลยต่อคำแนะนำดักเตือน และมีการวางจำหน่ายรถจักรยานยนต์บนทางเท้าเช่นเดิมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย นายกเทศมนตรีจึงต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ให้อำนาจไว้ โดยมีหน้าที่สั่งให้ปลดหรือรื้อถอนภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่นายกเทศมนตรีไม่ได้มีคำสั่งดังกล่าว อีกทั้งไม่ปรากฏว่าได้ดำเนินการจับกุมหรือปรับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 44 (4) มาตรา 50 วรรคหนึ่ง และมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เพื่อแก้ไขความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทำให้ความเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดียังไม่หมดไป การที่นายกเทศมนตรีไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว จึงถือได้ว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 904/2556)

คดีนี้เป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ว่า ความเดือดร้อนรำคาญของประชาชนที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมาย ที่สุดแล้วจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาหรือระงับเหตุให้หมดสิ้นไปได้ เพราะการที่กฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ รวมทั้งกำหนดขั้นตอน

และมาตรการต่าง ๆ ไว้อย่างครอบคลุมก็เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เมื่อตราบใดที่ประโยชน์สาธารณะยังไม่ได้รับความคุ้มครอง ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายก็ยังคงดำเนินการตามขั้นตอนและมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นจนถึงที่สุด นอกจากนี้ในส่วนเอกชนไม่ว่าจะประกอบกิจการประเภทใดก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัดเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อนรำคาญ อันจะเป็นการลดการเกิดข้อพิพาทได้ในที่สุด ครับ !

นายปกครอง
